

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

E.N.W. Hoogland (VVD), K. Bouchtaoui (VVD), P.H.A. van Waaij (VVD)
(d.d. 26 april 2022)

Nummer
3848

Onderwerp
Tijdelijke opvang vluchtelingen Oekraïne

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Nederland heeft haar "fair share" bij te dragen aan de tijdelijke opvang van vluchtelingen als gevolg van de oorlog in de Oekraïne. Ons kabinet doet daarbij een beroep op alle provincies en gemeenten. Hierbij zullen de gemeenten zich in alle bochten moeten wringen om dit mogelijk te maken. De tijd dringt, de urgentie is hoog. Dit eist van alle overheidslagen maximale flexibiliteit. Bureaucratie en starre bebouwingsregels werkt hierbij contraproductief.

Vragen

1. *Kent GS het artikel in het Algemeen Dagblad; "Weer botsen Alphen en provincie: geen groen licht voor tijdelijke huizen voor Oekraïners." Van 20 april 2022?*

Antwoord

Ja, wij kennen de publicatie¹

2. *Is GS het met de VVD-fractie eens dat gemeenten een enorme opgave hebben om tijdelijke huisvesting voor Oekraïense vluchtelingen te realiseren?*

Antwoord

Wij zijn onder de indruk van de inzet van de Zuid-Hollandse gemeenten om op korte termijn opvangplekken voor Oekraïners te vinden en te realiseren. Ook omdat deze opvang naast de reguliere vluchtelingenopvang en de huisvesting van statushouders gerealiseerd wordt.

De coördinatie op de opvang van de ontheemden uit Oekraïne vindt plaats via de lijn van de veiligheidsregio's, daar ligt de verantwoordelijkheid voor de concrete uitwerking. De voorzitters van de veiligheidsregio's kregen in eerste instantie de opdracht om gezamenlijk in 50.000 plekken te voorzien

¹<https://www.newsdesk.lexisnexis.com/ndClick/?p=aHR0cHM6Ly93d3cubmV3c2Rlc2subGV4aXNuZXhpcy5jb20vYXJ0aWNsZS80NzU1NDM4OTg2Mi5odG1sP2hsLnE9dGFnJTNBJTlyQW5uZStlb25pbmclMjlmY2lkPU1UQTNNelEwJnVpZD1NVGc1TURnMQ&a=47554389862&f=TmV3cw&s=ZXhwb3J0&u=aW5mb3JtYXRpZWRpZW5zdGVuQHB6aC5ubA&cn=UHVjdmluY2llIFp1aWQtSG9sbGFuZA&ci=107344&i=470j1671&si=232399&fmi=656342029&e=QUQvQWxnZW1lZW4gRGFnYmxhZC5ubA&d=189085&t=3&h=1&mbc=Q1QzL2E9NDc1NTQzODk4NjlmcD0xNGUmdj0xJmhsLnE9dGFnOiUyMkFubmUrS29uaW5nJTlyJng9aEh3NiEtYnFKb2thSUJ0ZnZPdEJ6QSZ1MT1ORCZ1Mj11cC11cm46dXNlcjppQQTE4NzUzZmZM3Nw&fi=1146391&wa=1&ac=&ck=c7c43f0a8413bc3971658aa5d5bdf663>

(2.000 per veiligheidsregio). Dat verzoek is recent aangevuld tot 75.000 plekken². Binnen de veiligheidsregio's stemmen gemeenten onderling met elkaar af hoe de opdracht wordt opgepakt en ingevuld. De CdK voert vanuit zijn rol als Rijksheer regelmatig overleg met de vier voorzitters van de Zuid-Hollandse veiligheidsregio's over de opvang van vluchtelingen.

Volgens de laatste cijfers zijn de Zuid-Hollandse veiligheidsregio's goed op weg om aan het verzoek te voldoen. Dat geldt ook voor de veiligheidsregio Hollands Midden, waar Alphen aan de Rijn onder valt. Deze gemeente heeft reeds een aanzienlijk aantal plekken gerealiseerd, 264 in getal.

Wij zijn niet bevoegd om uitspraken te doen over individuele gemeenten en de afspraken over het aandeel in de opvang die binnen de veiligheidsregio hierover zijn gemaakt. Wij zijn uiteraard wel (mede)verantwoordelijk voor een goede ruimtelijke inpassing van initiatieven voor tijdelijke opvang en permanente woningbouw in onze provincie. Vanwege het prangende vraagstuk bij de huisvesting van Oekraïners en reguliere vluchtelingenopvang zoeken we wel naar creativiteit en flexibiliteit waar dat mogelijk is.

De Provincie zet al geruime tijd actief in op de Provinciale Regietafel (PRT) en de regionale regietafels (RRT). De PRT coördineert de inspanningen van alle ketenpartners om te komen tot voldoende asielplekken en huisvesting voor vergunninghouders. In het PRT spreken de CdK in zijn rol als Rijksheer en de gedeputeerde wonen met bestuurlijke vertegenwoordigers vanuit de regio's, de directie van het Centraal Orgaan Asielzoekers (COA) en de ministeries van BZK en J&V. Tijdens deze overleggen zijn vele potentiële, huidige en toekomstige locaties besproken en diverse resultaten geboekt. In 2021 -na de machtsovername van de Taliban in Afghanistan- zijn door deze inspanningen ruim 1500 extra (tijdelijke) opvangplekken gerealiseerd die door het COA worden beheerd. Onder meer via onorthodoxe oplossingen zoals de inzet van riviercruiseschepen in Rotterdam-Rijnmond, de Drechtsteden en Gouda. In diverse gemeenten en woningmarktregio's zijn systematische locatiescans uitgevoerd naar locaties en leegstaand vastgoed dat in potentie geschikt is voor flexwonen waarin statushouders, asielzoekers en Oekraïners al dan niet in een mix met andere spoedzoekers tijdelijk gehuisvest kunnen worden.

De opvangcapaciteit van reeds bestaande asielzoekerscentra wordt verruimd als vergunninghouders kunnen doorstromen naar reguliere huisvesting in gemeenten. Ook de voortgang op de gemeentelijke taakstellingen huisvesting vergunninghouders wordt in het PRT besproken. In 2021 is in vergelijking met andere provincies een aanzienlijk deel van de taakstelling gehaald.

Recent (25 mei jongstleden) ontvingen wij een brief van het Rijk met het verzoek te (blijven) bevorderen dat statushouders worden gehuisvest waardoor asielplekken vrijkomen voor deze doelgroep. Hiertoe worden alle provincies gevraagd zo nodig te versnellen en verscherping van het interbestuurlijk toezicht zoals dat door gedeputeerde wonen wordt uitgeoefend.

Om resultaten te boeken en de concurrentie om ruimte en aandacht tussen de verschillende vluchtelingengroepen, statushouders en andere spoedzoekers te beperken wisselen wij informatie over potentiële en gerealiseerde locaties en geschikte leegstaande gebouwen zoveel mogelijk uit via de lijn van het PRT en RRT's.

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/04/29/tk-bijlage-aanvullende-opgave-25k-vb-noodopvang-oekraïense-vluchtelingen>

3. *Is GS het met de VVD-fractie eens dat starre bebouwingsregels en bureaucratie geen belemmering mogen vormen voor tijdelijke huisvesting om Oekraïense vluchtelingen op te vangen? Zo, niet, waarom niet?*
4. *Zijn er meer gemeenten die een aanvraag hebben ingediend voor locaties om tijdelijke huisvesting voor Oekraïense vluchtelingen te realiseren? Zo ja, om welke locaties gaat het hierbij? Wat was hierbij het oordeel van GS? Hoeveel zijn er afgewezen en om welke reden?*

Antwoord op de vragen 3 en 4

De tijdelijke opvang van Oekraïners wordt bij voorkeur gerealiseerd binnen Bestaand Stads- en Dorpsgebied (BSD) en op toekomstige woningbouwlocaties buiten BSD die PS voor woningbouw hebben goedgekeurd (opgenomen op de zogenaamde 3 hectare-kaart). Het vastgestelde Omgevingsbeleid staat niet op elke locatie tijdelijke opvang van Oekraïners toe. In alle andere door de gemeenten gevonden locaties is er tot nu toe geen sprake van strijdigheid met Omgevingsverordening Zuid-Holland. Wij stellen ons proactief en flexibel op vanwege de crisissituatie die vraagt om snelle opvang van ontheemden uit Oekraïne. In dat kader hebben wij de gemeente Alphen aan de Rijn aangeboden om te helpen zoeken naar alternatieve locaties. Ook tellen wij flexwoningen niet mee bij het bepalen van het maximum aantal te bouwen woningen in een regio (130% van de aangetoonde woningbehoefte). Dit is een belangrijke stimulans voor gemeenten om mee te werken aan de plaatsing van flexwoningen en biedt extra mogelijkheden voor huisvesting. Ook in de gemeente Alphen aan de Rijn zijn voor de 120 flexwoningen voor Oekraïners alternatieve locaties gevonden die passen in provinciaal beleid. Een ander voorbeeld is de gemeente Leiderdorp die ons heeft geïnformeerd over de voorgenomen plaatsing van 10 trekkershutten voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen op een boerderijcamping in het buitengebied. Dit is toegestaan.

In de aanvraag van de gemeente Alphen aan de Rijn gaat het specifiek om een mogelijke locatie voor ongeveer 120 vluchtelingen aan de Heimanswetering, de Zaagmolenweg.

5. *Kent GS de betreffende locatie aan de Zaagmolenweg? Gaat het hier om gemeentelijk grondbezit? Zo ja, is GS het met de VVD eens dat de gemeente een tijdelijke bestemming aan het gebied kan geven zonder dat hier een precedent geschapen wordt voor permanente woningbouw? Zo niet, waarom niet?*
6. *Kan GS bevestigen, zoals in het betreffende krantenbericht staat, dat de afwijzingsgrond gebaseerd is op de mogelijke aanwezigheid van weidevogels? Zo ja, kan GS onderbouwen welke schadelijke invloeden de tijdelijke huisvesting aan de Heimanswetering op de mogelijk aanwezige weidevogels heeft?*
7. *Is GS het met de VVD eens dat in het plangebied zaagmolenweg geen weidevogels zijn waargenomen zoals veldleeuwerik, grutto of tureluur? Zo niet, kan GS dit onderbouwen met een onafhankelijk veldonderzoek? Zo ja, welke overige onderliggende argumenten hebben geleid tot een afwijzing van het verzoek van de Gemeente Alphen aan de Rijn?*
8. *Is GS het met de VVD eens dat met eenvoudige aanpassingen zowel de ecologische waarde van het plangebied verbeterd kan worden als een tijdelijke opvanglocatie voor Oekraïense vluchtelingen gerealiseerd kan worden? Zo niet, waarom niet?*
9. *Is het correct dat de beoogde locatie buiten de bebouwingscontouren ligt? Zo ja, kan GS aangeven hoe ver het beoogde terrein buiten de bebouwingscontouren ligt?*
10. *Heeft GS aanwijzingen dat andere locaties voor tijdelijke opvang van Oekraïense vluchtelingen ruimschoots aanwezig zijn, zodat de gemeente Alphen aan de Rijn aan opgedragen taakstelling voor opvang van vluchtelingen kan voldoen en de locatie aan de Zaagmolenweg overbodig is? Zo ja, welke?*
11. *Is GS het met de VVD-fractie eens dat gezien de woningnood en urgentie huisvesting vluchtelingen Oekraïne dergelijke tijdelijke woonunits nabij de Zaagmolenweg voor een tijdelijke periode gebruikt kunnen worden?*

Antwoord op de vragen 5 tot en met 11

Wij kennen het betreffende perceel aan de Zaagmolenweg dat in het bezit van de gemeente is. Het maakt voor de ruimtelijke beoordeling niet uit wie de eigenaar van de grond is. De locatie ligt buiten het Bestaand Stads- en Dorpsgebied in een belangrijk open weidevogelgebied. Tijdens het ecologisch onderzoek dat de gemeente heeft laten uitvoeren ten behoeve van de voorgenomen plaatsing van de flexwoningen zijn 'alarmerende' Kieviten en scholeksters waargenomen op 120 meter van de projectlocatie. Dit betekent dat deze soorten daar ook broeden.

Volgens de Omgevingsverordening Zuid-Holland mag er geen significante aantasting plaatsvinden van de wezenlijke kenmerken en waarden in dit gebied. Bebouwing en bewoning van 120 flexwoningen zorgt voor aantasting van het open karakter waardoor ook het omliggende gebied oninteressant wordt voor weidevogels als leefgebied. Daarnaast is rust een kernwaarde. Ook het waarborgen van rust is niet mogelijk, ook niet door aanpassingen aan het plan.

Rondom de locatie Gnephoekpolder, waarvan het perceel Zaagmolenlaan onderdeel is, loopt een langjarige discussie tussen de provincie en de gemeente Alphen aan den Rijn over woningbouw. U bent hierover recent door ons geïnformeerd.

Elders binnen Bestaand Stads- en Dorpsgebied heeft de gemeente inmiddels plek gevonden voor de 120 flexwoningen. Dit is op twee andere locaties die zij in onderzoek hadden voor de opvang van Oekraïners te weten aan de President Kennedylaan komen tussen de tennishal van Nieuwe Sloot en het politiebureau 72 woonunits³. De resterende 48 krijgen een plek aan de Puttelaan in Boskoop⁴. GS zijn blij dat hiermee in de opvang van Oekraïners voorzien is zonder dat het vastgestelde omgevingsbeleid aangetast wordt.

12. *De VVD-fractie pleit al geruime tijd voor de juiste woning op de juiste plek in onze provincie Zuid-Holland. De VVD ziet voor de uitdaging versnellen woningbouw dat flexwoningen een goede bijdrage kan leveren in de oplossing woningnood. Is de tijd niet rijp, gezien de urgentie van de woningnood, dat we de duur van woonlocaties ook meer invullen met een tijdelijke periode.*

Antwoord

Toekomstige woonlocaties kunnen gebruikt worden voor de tijdelijke plaatsing van flexwoningen.

Dat zijn wij geheel met u eens.

Zoals ook eerder vermeld, tellen wij flexwoningen niet mee bij het bepalen van het maximum aantal te bouwen woningen in een regio (130% van de aangetoonde woningbehoefte). Daarmee hebben wij een potentiële belemmering actief weggenomen. Bij de modules omgevingsbeleid voor de Zuidplaspolder en Ruimte en Wonen bent u ook betrokken bij aanpassingen aan de kaart met 3ha locaties en het beleid voor woningen aan de rand van BSD en in de greenports (arbeidsmigranten).

De CdK heeft via de provinciale regietafel (PRT) gemeenten meermaals opgeroepen om ook te zoeken naar onorthodoxe maatregelen zoals het tijdelijk transformeren van leegstaand vastgoed of het neerzetten verplaatsbare woningen (flexwonen). Het is bemoedigend dat de crisis in Oekraïne zorgt voor veel initiatieven waarbij particulier vastgoed is betrokken (inwoning en ongebruikte kantoren en hallen).

³https://www.newsdesk.lexisnexis.com/ndClick/?p=aHR0cHM6Ly93d3cubmV3c2Ric2subGV4aXNuZXhpcy5ib20vYXJ0aWNsZS80NzY2MTA1MjA2NS5odG1sP2hsaD0xZmQ2ZGJjYSZmaWQ9MTE2MjY5MCZjaWQ9TVRBM016UTAmDWikPU1URTNPVGs1&a=47661052065&f=TmV3cw&s=YWxlcnQ&u=cGqc29la2Fybm9AcHpoLm5s&cn=UHJvdmluY2llIFp1aWQtSG9sbGFuZA&ci=107344&i=470%7C1671&si=232399&fmi=656342029&e=QUQvQWxnZW1lZW4gRGFnYmxhZC5ubA&d=117999&t=3&h=1&mbc=Q1QzL2E9NDc2NjEwNlTlwNjUmcD0xNGUmdj0xJmhsaD0xZmQ2ZGJjYSZmaWQ9MTE2MjY5MCZ4PU5nNFZvRGRDWIBKRTIIRHEzTTQ5SWcmdTE9TkQm dTl9dXAtdXJuOnVzXI6UEEeXODc1MzI2ODM&fi=1162690&ai=202190&wa=1&ac=202190_1651749293000&ck=d527b179b9c910eb3db70b1ba15ff37

⁴https://www.leidschdagblad.nl/cnt/dmf20220504_63235264?utm_source=google&utm_medium=organic

Concurrentie om ruimte en aandacht dreigt tussen de verschillende vluchtelingengroepen/ statushouders.

13. *Zijn er successen te benoemen zijn n.a.v. genoemde PRT? Zo niet, waarom niet? Zo ja, welke?*
14. *Is GS het eens met de oproepen aan gemeenten om creatief en onorthodox te werk moeten gaan om Oekraïense vluchtelingen op te vangen? Kunt u per Zuid-Hollandse gemeente, al dan niet met medewerking van de vier Zuid-Hollandse veiligheidsregio's en het COA, aangeven of zij meewerken met de opvang van (Oekraïense) vluchtelingen? Kunt u aangeven welke Zuid-Hollandse gemeente in uw optiek meer zouden moeten doen, en geldt dit voor Alphen aan de Rijn?*

Antwoord op de vragen 13 en 14

Zie ons antwoord op vraag 2. Wij zien gelukkig veel creativiteit en inspanning om de opvang van Oekraïners te regelen.

Den Haag, 31 mei 2022

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit